

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**46**

Vragen van het lid **Erkens** (VVD) aan de Minister voor klimaat en energie over de *ISDE-regeling* (ingezonden 15 augustus 2022).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 26 september 2022).

Vraag 1

Ziet u een groter aantal aanvragen binnenkomen voor de investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) dan in een normaal jaar? Op welke technieken komen er nu (fors) meer aanvragen binnen dan in 2021?

Antwoord 1

Ja. Het totaal aangevraagde subsidiebedrag over de periode tot en met 31 juli is dit jaar aanmerkelijk hoger dan over dezelfde periode in 2021. Het gaat hierbij om de maatregelen waarvoor met ingang van dit jaar een hogere gemiddelde subsidie van toepassing is. Onderstaande tabel geeft een uitsplitsing.

Bedragen in € mln.	Isolatiemaatregelen	Warmtepompen	Zonneboilers
Totaal aangevraagde subsidie 2021 (januari t/m juli)	24,7	19,9	2,5
Totaal aangevraagde subsidie 2022 (januari t/m juli)	70,1	64,9	7,4

Vraag 2

Hoeveel van het beschikbare budget voor 2022 van de ISDE is al ingezet? Hoeveel budget resteert er voor de komende maanden? Acht u dat budget voldoende gegeven het hoge aantal aanvragen? Zo nee, wat gaat u doen om te voorkomen dat er aanvragen worden doorgeschoven naar 2023?

Antwoord 2

In de ISDE is dit jaar voor investeringen in isolatiemaatregelen, warmtepompen, zonneboilers en warmtenetaansluiting in totaal € 228 mln. beschikbaar. Tot en met 31 juli is van dit budget in totaal € 142,5 mln. aangevraagd. Er resteert voor de maanden augustus tot en met december dus nog een budget van € 85,5 mln. Op basis van een inschatting van het in deze maanden nog aan te vragen budget verwacht ik dat het beschikbare budget met € 30 mln.

tot € 60 mln. overschreden zal worden. Een dergelijk grote overschrijding acht ik ongewenst. Daarom zal ik dit de komende periode in de gaten houden en zie ik de mogelijkheden om het budget te verhogen.

Vraag 3

Waarom wordt er slechts een subsidie verleend van 15% voor enkelvoudige isolatiemaatregelen in tegenstelling tot de gebruikelijke 30% die bij tweevoudige maatregelen gehanteerd wordt?

Antwoord 3

Met de keuze om een hogere subsidie te verstrekken wanneer een huishouden meer dan één isolatiemaatregel neemt wordt beoogd om het laten uitvoeren van meerdere maatregelen en daarmee meer verduurzaming te realiseren extra te stimuleren. Deze keuze sluit aan bij het voorstel in het in september 2021 door ChristenUnie, CDA en GroenLinks in samenspraak met een aantal maatschappelijke- en brancheorganisaties opgestelde «Manifest Nationaal Isolatieprogramma» (in het Coalitieakkoord wordt naar dit manifest verwezen). Hierin wordt ook gepleit voor een subsidie van circa 30% wanneer een isolatiemaatregel wordt gecombineerd met een tweede maatregel en een lagere subsidie bij enkelvoudige isolatiemaatregelen.

Vraag 4

Wat voor type huishoudens dienen aanvragen in voor een enkelvoudige energiebesparingsmaatregel? Zit er een relatie tussen het besteedbare inkomen van deze huishoudens en het aantal maatregelen dat zij treffen?

Antwoord 4

Deze informatie is niet beschikbaar omdat in 2022 nog geen subsidie werd verstrekt voor een enkelvoudige energiebesparingsmaatregel. In de toekomst zal dit wel in beeld worden gebracht op grond van het geanonimiseerd koppelen van data. Bij de evaluatie van de Subsidie energiebesparing eigen huis voor isolatie (TNO, 2021) bleek bij een dergelijke koppeling van data dat alle inkomensgroepen gebruik maken van de subsidie voor twee of meer isolatiemaatregelen. Midden- en hoge inkomens gebruiken die subsidie wel relatief vaker.

Vraag 5

Voorziet u voordelen in het beter koppelen van het warmtefonds en de ISDE? Denkt u dat de toegankelijkheid, en daarmee het gebruik van, de ISDE verbetert als deze beter gekoppeld wordt aan het warmtefonds?

Antwoord 5

De combinatie van Warmtefonds en ISDE is belangrijk voor woningeigenaren die onvoldoende spaargeld beschikbaar hebben om te verduurzamen. Zij kunnen de financiering van het Warmtefonds bijvoorbeeld inzetten voor dat deel van de investering die niet wordt gesubsidieerd. Voor de maatregelen die via de ISDE worden gesubsidieerd hebben huishoudens nu al de mogelijkheid om ook een beroep te doen op financiering van het Warmtefonds. Genoemde koppeling is dus al aanwezig. Op de websites van Warmtefonds en RVO is ook een verwijzing opgenomen naar de subsidie, respectievelijk de financiering. Tegelijk is het belangrijk om voor de woningeigenaar goed onderscheid te blijven maken tussen subsidie en financiering en zo misverstanden te voorkomen.

Vraag 6

Bent u voornemens om de randvoorwaarde rondom een maximale tussentijd van één jaar tussen twee energiebesparingsmaatregelen te versoepelen, gezien de oplopende levertijden van bijvoorbeeld warmtepompen? Zo ja, hoe en wanneer gaat u hier uitvoering aan geven?

Antwoord 6

Op dit moment ben ik bezig met de uitwerking van de wijziging van de ISDE die vanaf 1 januari 2023 in werking zal treden. Ik overweeg om bij die wijziging de in de vraag genoemde maximale tussentijd te verlengen.